

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze bakalářské práce

Finanční analýza vybraného podniku

Kristýna Veberová

Vedoucí: prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

© 2015 ČZU v Praze

1 Souhrn

Tato bakalářská práce se zabývá finanční analýzou Zemědělského obchodního družstva Mrákov. Zaměřuje se na zhodnocení finanční situace podniku a jeho hospodaření. K tomu jsou využity rozvahy a výkazy zisku a ztráty za období pěti po sobě jdoucích let. V literární rešerši jsou popsány postupy a metody finanční analýzy a v praktické části jsou tyto poznatky aplikovány. Závěrem je na základě výsledků zhodnocena finanční situace družstva a jsou navržena možná doporučení, která by vedla k upevnění stability firmy. Výsledky finanční analýzy jsou důležité pro vlastníky podniku, jimiž jsou využívány k finančnímu řízení firmy, dále pak pro obchodní partnery, investory a banky, kteří na jejich základě zkoumají bonitu podniku. Analyzovaný podnik ZOD Mrákov zaměstnává 137 zaměstnanců a zaměřuje se především na zemědělskou výrobu, dále na prodej pohonných hmot a poskytování doplňkových služeb. Rostlinná výroba zahrnuje pěstování řepky, pšenice, ječmene ozimého, ječmene jarního, máku a kukuřice. V živočišné produkci je družstvo zaměřeno na výrobu mléka produkovaného dvěma stády holštýnského skotu. Z doplňkových služeb je třeba zmínit autodopravu, kovovýrobu a stravování.

Klíčová slova: finanční analýza, rozvaha, výkaz zisku a ztráty, horizontální analýza, vertikální analýza, rentabilita, likvidita, aktivita, zadluženost

2 Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je posoudit finanční zdraví Zemědělského obchodního družstva Mrákov a zhodnotit jeho hospodářskou situaci v letech 2009 – 2013. Výsledné ukazatele budou využity k vyhodnocení finanční situace podniku a ke stanovení doporučení pro zlepšení jeho ekonomiky.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – teoretická a praktická část. V literární rešerši jsou popsány poznatky z nastudované literatury týkající se finanční analýzy a potřebných ukazatelů. Tato část vymezuje subjekty, které finanční analýzu využívají, absolutní ukazatele, poměrové ukazatele a vzorce potřebné k jejich výpočtu.

V praktické části je začátkem stručně charakterizovaný analyzovaný podnik. Následuje samotný rozbor finanční situace podniku na základě získaných poznatků z teoretické části. K aplikaci metod jsou využity rozvahy a výkazy zisku a ztráty za období

2009 – 2013. Na základě těchto účetních výkazů je provedena horizontální a vertikální analýza, dále pak analýza poměrových ukazatelů, konkrétně ukazatelů rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti. Rozbor je na závěr doplněn výpočtem bonitních a bankrotních modelů, konkrétně Kralickovým Quicktestem, Altmanovým indexem důvěryhodnosti a indexem IN 05 pro české podmínky. Výsledky jsou pro větší přehlednost zaznamenány do grafů.

V závěru jsou shrnuty zjištěné poznatky a zhodnocena ekonomická situace podniku. Následně jsou navržena doporučení, která by vedla ke zlepšení finanční situace družstva.

3 Dosažené výsledky

Z horizontální analýzy vyplývá, že aktiva i pasiva měla rostoucí charakter. U aktiv to bylo zapříčiněno především zvyšujícím se dlouhodobým majetkem, konkrétně dlouhodobým hmotným majetkem, kde převládaly stavby. Dlouhodobý hmotný majetek tvořil největší část aktiv. Jediný pokles aktiv byl zaznamenán v roce 2010, kdy na společnost AGROSTAV Horšovský Týn, a.s. v níž mělo družstvo akciový podíl, bylo vyhlášeno insolvenční řízení. V důsledku toho družstvo vytvořilo opravnou položku ve výši nominální hodnoty tohoto akciového podílu. Oběžná aktiva vykazovala rostoucí tendenci kromě roku 2013, kdy poklesl krátkodobý finanční majetek. Tato položka byla značně závislá na aktuálním stavu úhrad pohledávek za odběrateli a na stavu přijatých dotací. Pasiva rostla především z důvodu zvyšujícího se vlastního kapitálu. Největší část vlastního kapitálu byla tvořena základním kapitálem, který se však mírně snižoval z důvodu finančního vyrovnání s vystoupivšími členy. Druhá nejvýznamnější položka (nedělitelný fond) tvořící vlastní kapitál se každoročně zvyšovala přidělem z vytvořeného zisku běžného období. Po celé sledované období byl vlastní kapitál hlavní složkou pasiv s podílem na celkových pasivech více než 70 %. Rezervy byly postupně rozpouštěny a od roku 2012 vykazovaly nulovou hodnotu. Družstvo v roce 2012 získalo nové dlouhodobé bankovní úvěry, které byly použity na financování výstavby silážních žlabů. Nejpodstatnější složkou výsledku hospodaření byl provozní výsledek hospodaření, který v roce 2011 vzrostl díky zvyšujícím se tržbám za prodej zboží a vlastních výrobků a služeb a v tomto roce vzrostl především zisk vytvořený prodejem dlouhodobého majetku

a materiálu. Tržby za prodej zboží byly výhradně tržby z prodeje pohonných hmot na podnikové čerpací stanici. Tyto tržby od roku 2012 začaly klesat z důvodu omezení provozní doby na čerpací stanici a snížením prodeje působením nedaleké konkurenční čerpací stanice ze sítě TANK ONO, s.r.o. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb byly tvořeny převážně tržbami za produkty rostlinné výroby. Jako podnik zemědělské prvovýroby získává družstvo finanční podpory z Evropské unie a z národních zdrojů, které jsou zachyceny v položce ostatní provozní výnosy. Za celé sledované období dosahoval podnik kladného výsledku hospodaření s nejvyšší hodnotou v roce 2011. Největší podíl na výnosech měly výkony, konkrétně tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Naproti výkonům stojí výkonová spotřeba, která tvořila majoritní podíl nákladů.

Pravidlo vyrovnání rizika stejně jako zlaté bilanční pravidlo byly splněny. U druhého zmíněného pravidla podnik využíval konzervativní bezrizikové formy financování, tedy že dlouhodobým kapitálem částečně financoval i oběžný majetek. Pravidlo splněno nebylo, jelikož družstvo drželo více vlastního kapitálu, než bylo dlouhodobého majetku. Nezbýval tedy prostor pro financování dlouhodobého majetku cizími zdroji.

Rentabilita se držela téměř po celé sledované období na srovnatelné úrovni až na rok 2011, kdy rentabilita aktiv, rentabilita vlastního kapitálu i rentabilita tržeb vzrostly z důvodu vyššího zisku. Rentabilita dosahovala poměrně nízkých hodnot, jelikož aktiva, vlastní kapitál a tržby byly ve srovnání s výsledkem hospodaření značně vyšší. Tyto výsledky však neměly negativní vliv na provoz podniku. Výsledky okamžité likvidity nebyly vyhovující ani jeden rok. Důvodem byly nízké hodnoty krátkodobého finančního majetku. Zde velkou roli hrály dotace, které podnik dostával vždy na přelomu roku, a také záleželo na tom, kdy družstvo prodalo rostlinnou produkci, jejíž tržby byly zpravidla přesouvány do dalšího roku. Pohotová likvidita také některé roky nebyla dostačující. Běžná likvidita již plně vyhovovala díky vysokým hodnotám zásob. Doba splatnosti pohledávek v roce 2011 klesla a od tohoto roku byla kratší než doba splatnosti závazků. Tento fakt je pro firmu výhodný s ohledem na tvorbu peněžních prostředků potřebných na financování krátkodobých závazků. Zadluženost podniku se pohybovala na zcela optimální úrovni a za celé sledované období nepřesáhla 30 %. Čistý pracovní kapitál

dosahoval po celé sledované období kladných a celkem vysokých hodnot, což je pro firmu vyhovující.

Aplikací bonitních a bankrotních modelů bylo zjištěno, že se podnik pohybuje v šedé zóně. Z výpočtu indexů IN 05 je zřejmé, že směřuje spíše k horní hranici, kdy podnik tvoří hodnotu. Lze tedy jednoznačně konstatovat, že družstvo nespěje k bankrotu. Pomocí bonitního modelu bylo zjištěno, že podnik má dobrý výsledek finančního hospodaření.

Družstvo se nachází v dobrém hospodářském stavu a nehrozí mu v budoucnu problémy. Ani jeden rok ze sledovaného období se nenacházelo ve ztrátě a svým závazkům je schopno dostát. Z hlediska dalšího vývoje firmy by bylo vhodné zhodnotit využitelnost v současné době drženého dlouhodobého hmotného majetku a zvážit prodej zastaralého dlouhodobého hmotného majetku. Dále by bylo pro družstvo vhodné pokračovat v trendu zkracování doby splatnosti pohledávek za účelem získání volných finančních prostředků případně snížení úvěrového zatížení podniku. Družstvo by také mohlo projevit zájem o dotace na investice z programu rozvoje venkova.

4 Vybrané zdroje

KUBÍČKOVÁ, Dana, KOTĚŠOVCOVÁ, Jana. *Finanční analýza*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2006. ISBN 80-86754-57-X

PATÁK, Milan R. *Finanční analýza v podnikovém finančním rozhodování*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola chemicko-technologická, 1999. ISBN 80-7080-369-X

RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. Vydání. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 80-247-3308-1

SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 1. vydání. Brno: Computer Press, a.s., 2009. ISBN 978-80-251-1830-6

SCHOLLEOVÁ, Hana. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2424-9

Účetní závěrka, výroční zpráva, zpráva auditora 2010. *Justice.cz: Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. [cit. 2015-02-23]. Dostupné z:

<https://or.justice.cz/ias/content/download?id=d500e43ab5c4413485528934fd3005a2>